

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«Затверджую»
Проректор з НІП

_____ С. А. Матюх
«___» _____ 2018 року

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування для вступу на навчання
за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр».

Галузь знань: 29. «Міжнародні відносини»
Спеціальність: 291. «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».
Спеціалізація: «Країнознавство».

Затверджено на засіданні кафедри
Міжнародних інформації та країнознавства
Протокол № 8 від 01 березня 2018 року

_____ Зав. кафедри МВТ
д.е.н., проф. І.С. Журба

_____ Затверджую Декан ФМВ
д.п.н., проф. В.В. Третко

Схвалено Вченою радою факультету
Протокол № 7 від «16» березня 2018р.

_____ Голова вченої ради
д.п.н., проф. В.В. Третко

I. Загальні положення.

Програма складена на підставі «Умов прийому на навчання до закладів вищої освіти України в 2018 році» відповідно до наказу Міністерства освіти та науки України.

Вимоги до вступного іспиту відповідають змісту освітньо-професійної програми «Країнознавство».

До участі в конкурсі за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії», спеціалізації «Країнознавство» приймаються особи, які мають диплом бакалавра зі спеціальності «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

Вступні випробування проводяться у тестовій письмовій формі. Оцінка вступного іспиту з фахового випробування обчислюється за двохсотбальною шкалою (за шкалою від 100 до 200 балів).

Вступники, які вступають на основі ступеня вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня), здобутого за іншою спеціальністю (напрямом підготовки), складають додаткове фахове вступне випробування.

Додаткове фахове вступне випробування проводиться у формі співбесіди, має кваліфікаційний характер і оцінюється за шкалою «зараховано» або «не зараховано».

Вступник допускається до участі у конкурсному відборі, якщо за результатами додаткового фахового вступного випробування він отримав рекомендацію до зарахування.

II. Програма фахового випробовування (додаткового фахового випробовування) на здобуття освітнього ступеня магістр за освітньою програмою «Країнознавство».

Комплексний іспит з фахових дисциплін проводиться у письмовій тестовій формі (50 тестових завдань), додатковий фаховий іспит проводиться у формі співбесіди (складається з трьох питань).

На іспит (співбесіду) виносяться питання з навчальних програм наступних дисциплін: «Основи країнознавства», «Міжнародні відносини та світова політика», «Основи туризму», «Дипломатична та консульська служба, протокол та етикет».

Перелік тем, які виносяться на вступний іспит з дисципліни «Основи країнознавства».

1. Країнознавство як наука.
2. Соціосфера: країна та суспільство.
3. Характеристика населення в країнознавстві
4. Антропологічна характеристика населення.
5. Культурологічна характеристика країн
6. Країна і цивілізація
7. Країна, держава, нація.
8. Західна Європа
9. Центральна Європа
10. Північна Європа
11. Південна Європа
12. Центрально-Східна Європа та Південно-Східна Європа
13. Східна Європа
14. Північна Америка
15. Південна Америка
16. Південна Азія
17. Східна Азія
18. Південно-східна Азія
19. Тема Центральна Азія
20. Західна Азія.

Питання для підготовки до вступного іспиту з дисципліни «Основи країнознавства».

1. Об'єкт і предмет країнознавства
2. Еволюція країнознавчих поглядів.
3. Країнознавство як наука і навчальна дисципліна.
4. Географічне положення країни.
5. Територія країни та її характеристика
6. Топологічні характеристики території країни
7. Поняття суспільства в країнознавстві
8. Соціальна структура країни, її особливості
9. Типи суспільства в країнознавчих дослідженнях
10. Поняття "відкрите суспільство", "громадянське суспільство" та їх антиподи в країнознавчих дослідженнях
11. Різні підходи до визначення етапів розвитку суспільства

12. Поняття "розвинуті країни" та "країни, що розвиваються", основні критерії.
13. Показники "рівень життя", "якість життя" та інші, що використовуються в країнознавстві.
14. Поняття «демографічна карта населення» в країнознавстві
15. Політологічна характеристика країни
16. Етнологічна характеристика країни
17. Цивілізаційна характеристика країни
18. Країнознавча характеристика Західної Європи
19. Країнознавча характеристика Скандинавії
20. Країнознавча характеристика Центральної Європи
21. Країнознавча характеристика Центрально-Східної Європи
22. Країнознавча характеристика Південно-Східної Європи
23. Країнознавча характеристика Північної Америки
24. Країнознавча характеристика Південної Америки
25. Країнознавча характеристика Центральної Америки та Карибського басейну
26. Країнознавча характеристика Східної Азії
27. Країнознавча характеристика Південної Азії
28. Країнознавча характеристика Південно-Східної Азії
29. Країнознавча характеристика Центральної Азії
30. Країнознавча характеристика Південно-Західної Азії

**Література для підготовки до вступного іспиту з дисципліни
«Основи країнознавства»**

1. Всесвітня історія XX століття, 1900—1945: Нариси з історії: Навч. посіб. / А. Трубайчук, П. Полянський, О. Задорожна та ін. — К.: Генеза, 2000. — 311 с
2. Дахно І.І., Тимофіїв С.М. Країни світу. Енциклопедичний довідник. — К.: Мапа, 2005. — 608 с.
3. Країнознавство. Країни СНД, Європи, Північної Америки: Навч. Посіб. / М.С. Дорошенко, Р.А.Кривонос, В.П.Крижанівський, Н.Ф.Сербіна. — К.: Ніка-Центр, 2009. — 312 с.
4. Масляк П.О. Країнознавство: Підручник. — К.: Знання, 2008. — 292 с.
5. Мручко Є.Є. Країни світу. — Хмельницький: ХНУ, 2006.
6. Стрижак В.М., Мітягін В.Ю. УСЕ. Всесвітня історія: Навчально-довідковий посібник — К.: Майстер-клас, 2007-2008. — 672 с.
7. Чупира В.В. Теоретичні основи країнознавства: навчальний посібник. — Хмельницький: ХНУ, 2017. — 235 с.
8. Яценко Б.П. Країнознавство: основи теорії: навч. посіб. — К.: Либідь, 2009. — 312с.

**Перелік тем, які виносяться на вступний іспит з дисципліни
«Міжнародні відносини та світова політика»**

1. Світова політика і міжнародні відносини як система.
2. Світова політика і міжнародні відносини в період Великої французької революції
3. *Загострення міжнародних протиріч в XIX ст.*
4. Колоніальна політика в XIX ст.
5. Світова політика та міжнародні відносини в другій половині XIX на поч. XX ст.

6. Міжнародні відносини і зовнішня політика напередодні і на початку I світової війни.
7. Актуальні питання міжнародних відносин в 1920-і роки.
8. Міжнародні відносини і світова політика і 1930-і роки.
9. Друга світова війна.
10. Повоєнне мирне врегулювання і початок "холодної війни".
11. Утворення ООН.
12. Холодна війна її основні засади та прояви.
13. Радянсько-американські відносини.
14. Крах колоніальної системи та розрядка міжнародної напруженості.
15. Міжнародні відносини в Європі 1945-1991 рр.
16. Міжнародні відносини в Азії та на Близькому Сході в II пол. XX ст.
17. Міжнародні відносини на латиноамериканському і африканському континентах в II пол. XX ст.
18. Основні геополітичні зміни 1980-х – початку 1990-х років.
19. Глобальні проблеми світової політики кінця XX-го поч. XXI ст.
20. Регіональні проблеми сучасних міжнародних відносин.

**Питання для підготовки до вступного іспиту з дисципліни
«Міжнародні відносини та світова політика»**

1. Системний підхід до вивчення міжнародних відносин.
2. Основні характеристики Віденської системи міжнародних відносин.
3. Версальська система міжнародних відносин.
4. Потсдамська система міжнародних відносин.
5. Геополітичні наслідки першої світової війни.
6. Основні проблеми міжнародних відносин після першої світової війни.
7. Вашингтонська конференція та її рішення.
8. Створення Ліги націй та її діяльність.
9. Основні проблеми міжнародних відносин в період між світовими війнами.
10. Перша криза Версальської системи та її врегулювання (репарації, Рурська криза, план Дауеса).
11. Зміст і мета політики колективної безпеки в Європі у 1933 -1935 рр.
12. Криза Ліги Націй. Причини, зміст та наслідки.
13. Передумови створення антигітлерівської коаліції та результати діяльності.
14. Основні зміни у повоєнному світоустрої після Другої світової війни.
15. Характеристики «холодної війни».
16. Карибська криза.
17. «Нова східна політика» ФРН.
18. Втручання краї ОВД у справи Чехословаччини. Доктрина Брежнєва.
19. Утворення держави Ізраїль. Арабо-ізраїльські війни.
20. Близькосхідна проблема у міжнародних відносинах.
21. НАТО як один з найголовніших компонентів біполярної системи міжнародних відносин.
22. Західноєвропейська інтеграція в 50-х – 80-х рр.
23. Сучасна політична ситуація на Близькому Сході.
24. Проблема безпеки Перської затоки в міжнародних відносинах.
25. Причини процесу деколонізації. Основні етапи.
26. Основні напрямки діяльності ООН.

27. Причини кризових явищ в рамках соціалістичної системи.
28. Основні геополітичні наслідки розпаду СРСР.
29. Глобальні проблеми світової політики кінця ХХ-го поч. ХХІ ст.
30. Інтеграційні процеси наприкінці ХХ – початку ХХІ ст.

**Література для підготовки до вступного іспиту з дисципліни
«Міжнародні відносини та світова політика»**

1. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1945 – 70-ті роки): Підручник / В.А.Маджола, М.М.Білоусов, Л.Ф.Гайдуков та ін. – К.: Либідь, 1999. – 558 с.; К.: Либідь, 2003. — 560 с.
2. Міжнародні відносини та зовнішня політика (1980 – 2000 роки): Підручник / Л.Ф.Гайдуков, В.Г.Кремень, Л.Ф.Губський та ін. – К.: Либідь, 2001. – 624 с.
3. Цветков Г. М. Міжнародні відносини і зовнішня політика в 1917-1945 рр. – К.: Либідь, 1997
4. Мартиненко А. К., Мартиненко Б. А. Міжнародні відносини. 1945-1975 рр. – К.: Ліра, 2006
5. Нова історія. ч.1 / під заг. ред. О. А. Нарочницького. – К.: Вища школа, 1975
6. Нова історія ч.2 / під ред. М. Є. Овчаренко. – К.: Вища школа, 1976
7. История дипломатии. – М.: Вече, 2004
8. Дюрозель Ж.-Б. Історія дипломатії від 1919 року до наших днів. – К.: Основи, 1999. – 903 с.
9. Коппель О.А., Пархомчук О.С. Міжнародні системи. Світова політика. – К.: Фада. ЛТД, 2001. – 224 с.

Перелік тем, які виносяться на вступний іспит з дисципліни «Основи туризму»

1. Туризм як форма міжнародних відносин.
2. Статистика міжнародного туризму.
3. Міжнародний туризм як соціально-економічне явище.
4. Міжнародний туризм та Україна.
5. Туристичні формальності.
6. Міжнародна співпраця в галузі туризму.
7. Державне регулювання міжнародної туристичної діяльності.
8. Географія туристичного попиту.
9. Туристичні ресурси.
10. Світова спадщина ЮНЕСКО.
11. Процеси транснаціоналізації та глобалізації в міжнародному туризмі.

Питання для підготовки до вступного іспиту з дисципліни «Основи туризму».

1. Еволюція становлення міжнародних туристичних організацій.
2. Індустрія міжнародного туризму.
3. Туристичні дива світу: Велика китайська стіна.
4. Ринок туристичних товарів та послуг: спільне та відмінне.
5. Суб'єкти туристичного ринку.
6. Особливості міжнародної туристичної діяльності.
7. Зростання значення міжнародного туризму в ХХІ ст.: проблеми та перспективи.
8. Туристичні дива світу: піраміда фараонів та Сфінкс у Єгипті.
9. Економічні чинники розвитку міжнародного туризму.
10. Туристичні ресурси як чинник розвитку міжнародного туризму.

11. Туристичні дива світу: колос Родоський.
12. Культурний чинник у міжнародному туризмі.
13. Науково-технічний чинник у міжнародному туризмі.
14. Туристичні дива світу: римський Колізей.
15. Історія розвитку міжнародного туризму.
16. Сучасна термінологія та понятійний апарат міжнародного туризму.
17. Туристичні організації: місце та роль у світовому господарстві.
18. Чинники розвитку міжнародного туризму.
19. Туристичні дива світу: скальний комплекс Петра.
20. Значення та функції міжнародного туризму.
21. Особливості міжнародних туристичних ринків.
22. Туристичні дива України: козацький острів Хортиця.
23. Туризм як найбільш динамічний сектор розвитку світового господарства.
24. Сучасний стан та перспективи розвитку міжнародного туристичного ринку.
25. Міжнародне співробітництво в галузі туризму.
26. Сучасний стан та тенденції розвитку туристичного ринку України.
27. Туристичні дива України: місто Кам'янець-Подільський.
28. Проблеми і перспективи розвитку міжнародного туризму в Україні.
29. Туризм як явище національної економіки.
30. Туристичні дива України: Софія Київська.

Література для підготовки до вступного іспиту з дисципліни «Основи туризму».

1. Александрова А.Ю. Международный туризм: Учебник. - М.: Аспект Пресс, 2002. – 470 с.
 2. Дейнека А. Г. Страноведение: Общая часть: Учебник. – Х.: Бизнес Информ, 2000. – 252 с.
 3. Мальська М. П., Антонюк Н. В., Ганич Н. М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. - К.: Знання, 2008. - 661 с.
 4. Максименко С.В. Туристская деятельность: международно-правовые аспекты. - Одесса: Латстар, 2001. – 168 с
 5. Масляк П.О. Рекреаційна географія: навч.посіб. – К.: Знання, 2008. – 343 с.
 6. Мироненко Н.С. Страноведение: Теория и методы: Учебное пособие для вузов. – М.: АспектПресс, 2001. – 268 с.
- Романов А.А., Саакянц Р.Г. География туризма: Учебное пособие. 3-е издание. – М, 2004.

**Перелік тем, які виносяться на вступний іспит з дисципліни
«Дипломатична та консульська служба, протокол та етикет»**

- 1 Дипломатія та зовнішні зносини.
- 2 Державні органи зовнішніх зносин.
- 3 Встановлення дипломатичних відносин. Відкриття дипломатичних представництв. Припинення дипломатичної місії.
- 4 Встановлення консульських відносин і консульські установи.
- 5 Міжнародна ввічливість держав.
- 6 Протокольне забезпечення дипломатичних візитів.
- 7 Дипломатичні прийоми (прийняття).
- 8 Дипломатичне листування як вид дипломатичної діяльності.
- 9 Дипломатичні бесіди та переговори.

**Питання для підготовки до вступного іспиту з дисципліни
«Дипломатична та консульська служба, протокол та етикет»**

1. Поняття і зміст дипломатії. Форми та методи дипломатії.
2. Виникнення та основні історичні типи дипломатії.
3. Поняття і характеристика державних органів зовнішніх зносин.
4. Закордонні органи зовнішніх зносин. Постійні і тимчасові.
5. Міжнародно-правове визнання держави. Проблема встановлення дипломатичних відносин.
6. Відкриття дипломатичних представництв та завершення дипломатичної місії.
7. Структура і персонал дипломатичного представництва. Дипломатичний корпус.
8. Дипломатичні привілеї та імунітети: загальна характеристика.
9. Охарактеризуйте процес призначення (акредитації) глави дипломатичного представництва. Вірча грамота та її значення.
10. Класи глав дипломатичних представництв та дипломатичні ранги України.
11. Основні умови та принципи встановлення консульських відносин і відкриття консульських установ.
12. Процедура акредитації глави консульської установи. Екзекватура: її сутність та значення.
13. Структура і персонал консульських представництв.
14. Функції консульських установ і засоби їх виконання. Консульські привілеї та імунітети
15. Поняття дипломатичного протоколу. Історія його виникнення та становлення.
16. Дотримання етикету на дипломатичних прийомах.
17. Етикет візитної картки.
18. Жіночий протокол.
19. Міжнародна ввічливість держав.
20. Види візитів. Підготовка та нанесення візитів.
21. Візити на високому та найвищому рівнях. Загальна характеристика.
22. Особливості організації дипломатичних візитів. Візити ввічливості.
23. Дипломатичні прийоми та їх місце у міжнародних відносинах. Види дипломатичних прийомів.
24. Підготовка та проведення дипломатичних прийомів.
25. Розсаджування за столом та основні елементи дипломатичного етикету на дипломатичних прийомах.
26. Дипломатичне листування: види та основне призначення.
27. Типологія та форми переговорів і бесід.
28. Підготовка і проведення бесід та переговорів, їх основні етапи.
29. Питання етикету і культури поведінки під час бесіди та переговорів.
30. Візитна картка. Міжнародні символи на візитній картці.

**Література для підготовки до вступного іспиту з дисципліни
«Дипломатична та консульська служба, протокол та етикет»**

1. Вуд Дж., Серре Ж. Дипломатический церемониал и протокол. - М., 2003. – 416 с.
2. Борунков А.Ф. Дипломатический протокол в России. – М.: Междунар.отношения, 1999. – 240 с.
3. Гуменюк Б.І. Основи дипломатичної та консульської служби: Навч. посібник для вузів / Б.І. Гуменюк. – К.: Либідь, 1998. – 248 с.

4. Гуменюк Б.І., Щерба О.В. Сучасна дипломатична служба. – К., 2001.-255 с.
5. Калашник Г.М. Вступ до дипломатичного протоколу та ділового етикету: навч.посібн. – К.: Знання, 2007. – 143 с.
6. Камбон Ж. Дипломат. - К., 1997.
7. Камінський А. Вступ до міжнародних відносин. -Львів: Світ, 1995. -144с.
8. Лапин Г.Э. Консульская служба: Учебное пособие / Г.Э. Лапин; Дип. академия МИД России. – М.: Международные отношения, 2002. – 221 с.